

Cultureel erfgoed: ‘Schatten om te koesteren en van te leren!’

Cultureel erfgoed is een ruim begrip. Het varieert van kerken, gebouwen en molens tot landschappen, grenspalen en museumschatten. En dan hebben we nog niet eens over ons immaterieel erfgoed zoals krulbollen en gaaischieten. Allemaal zaken die iets vertellen over onze (lokale) geschiedenis. West Zeeuws Vlaanderen staat er vol en bol van.

Ons oudste zichtbare cultureel erfgoed begint in Aardenburg met de Romeinse tijd. Daarna bloeit onze streek weer op in de late middeleeuwen met Sluis als belangrijke toegangshaven voor Damme en Brugge. Behalve met het Belfort ook zichtbaar in o.a. de tentoonstelling Verdwenen Zwinhavens. Ook de 80-jarige oorlog heeft met de Staats Spaanse Linies duidelijke sporen achtergelaten en museum het Bolwerk in IJzendijke richt de volle aandacht op dit deel van onze geschiedenis. De erfenis van de godsdienststrijd zien we terug in de doopsgezinde kerk in Aardenburg en de Evangelisch Lutherse gemeente in Groede.

Ondanks dat de Fransen in 1672 in Aardenburg werden verslagen en later dit jaar zal worden herdacht, maakte onze streek in de Napoleontische tijd tussen 1794 en 1814 deel uit van Frankrijk.

Na het vertrek van de Fransen werd West-Zeeuws-Vlaanderen toegevoegd aan de provincie Zeeland. Vanaf dan is er pas echt sprake van West-Zeeuws-Vlaanderen. In de zomer van 1830 kwamen de zuidelijke Nederlanden in opstand en in oktober vielen Belgische vrijwilligers de streek binnen om deze toe te voegen aan de nieuwe Belgische staat. Dit mislukte en zij werden bij Oostburg verslagen door luitenant-kolonel Joseph Ledel, herdacht in de naam van ons theater. Ook het streekvolkslied Van d’Ee tot Hontenisse refereert nog aan deze tijd.

Onze streek, eeuwenlang gedomineerd door landbouw en te zien in het Museumhuis en Het Klinket, kreeg ook de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog met de Belgische vluchtelingen en van de Tweede mee. De slag om de Schelde in 80 dagen en daarna de wederopbouw is meer moderne geschiedenis, waarvan het nodige is terug te vinden en te bekijken in Oostburg en Groede. Het tochtje met zevenmijlslaarzen door onze geschiedenis ronden we af met het Visserijmuseum in Breskens en de vuurtoren, die een mooi en goed beeld geven van ons maritiem verleden.

Vooruitblik

Waarom nu zoveel aandacht voor de geschiedenis en de meer dan tien boeiende musea in onze gemeente? Zonder kennis van de geschiedenis, geen inzicht in het heden. Maar vooral omdat er zoveel interessant aanbod is dat we moeten koesteren en dubbel en dwars de moeite loont om ons in te spannen dit te behouden, uit te breiden en met trots meer onder de aandacht te brengen van bewoners en toeristen.

Om dit te bereiken zijn samenwerken en verbinden de sleutelwoorden. Eind 2020 zijn de musea in onze gemeente rond de tafel gaan zitten om te zien hoe we elkaar kunnen versterken, op welke gebieden we verder kunnen samenwerken en hoe we die samenwerking vorm kunnen geven. Parallel aan dit traject werd door de gemeenteraad de museumvisie aangenomen. De musea staan nu op het punt een museumvereniging op te richten en de samenwerking met elkaar en de gemeente te bevestigen. De bedoeling is dat er afspraken en werkplannen komen, waarin de musea de handen ineen slaan om het culturele erfgoed verder te ontsluiten en uit de archieven te halen. Ook de onderlinge samenhang en de verhaallijnen zullen meer op elkaar worden afgestemd, zodat we onze schatten nog beter kunnen presenteren en toegankelijker maken voor onze bewoners en toeristen.

De RMDO is bij het samenbrengen van de musea initiator geweest en we zijn trots dat het heeft geleid tot de oprichting van de Vereniging Musea West-Zeeuws Vlaanderen.

We ronden af met een herhaalde oproep voor vrijwilligers. Als dit artikel je nieuwsgierigheid heeft gewekt of interesse voor één of meer van onze mooie cultuur erfgoed instellingen, neem dan contact op. Er is allerlei vrijwilligerswerk te doen, zoals het inhoudelijk en praktisch meedenken over de inrichting van (tijdelijke) tentoonstellingen, baliewerkzaamheden, kinderwerk, meedenken over PR, onderhoud van de website, gidsenwerk etc.

Ben je enthousiast en kun je een bijdrage leveren op één of meerdere van deze gebieden, meld je dan aan bij de cultuurinstelling van je keuze of neem contact met het secretariaat van de RMDO: secretariaat.rmdo@gmail.com